

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5 - 6 ภาคการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2535 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา จำนวน 163 คน และกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา จำนวน 94 คน โดยนำมาศึกษาทั้งหมด เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ และการสัมภาษณ์

จากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ให้กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา จำนวน 163 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.9 กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา จำนวน 94 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 73 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.6 และจากการสัมภาษณ์ กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5 - 6 ภาคการศึกษา อีกกลุ่มละ 20 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายสภาพของตัวแปรด้านต่างๆ และใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์แบบมีขั้นตอน (Stepwise Method) ในการจำแนกกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ได้ข้อค้นพบดังต่อไปนี้

ข้อค้นพบ

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ระหว่างกลุ่มนิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5 - 6 ภาคการศึกษา พบว่า ได้สมการในการจำแนกกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาและ 5 - 6 ภาคการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปร 19 ตัวแปร จากตัวแปรทั้งสิ้น 46 ตัวแปร เรียงลำดับจากค่าสัมประสิทธิ์ในการจำแนกจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ การลามาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษา อายุ ทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ เวลาในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ระยะเวลาในการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ การมาศึกษาและทำงานพิเศษเป็นครั้งคราว ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาในการสรุปผล อภิปราย และเสนอแนะผลการวิจัย ลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย ระยะเวลาในการค้นคว้า และการเสนอขออนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ ปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความรู้ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เกี่ยวกับเรื่องทีมนิสิตทำวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาในการสร้างเครื่องมือ ระยะเวลาในการเขียนและจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ ปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติ ระยะเวลาในการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ตัวแปรในสมการจำแนกประเภทดังกล่าว ร่วมกันจำแนกความแตกต่างของกลุ่มได้ประมาณร้อยละ 57.91 ($W^2 = 0.5971$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถจำแนกกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 81.22 ตัวแปรที่ให้น้ำหนักในการจำแนกสูงสุดมี 7 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ การลามาศึกษาและทำงานพิเศษเป็นครั้งคราว ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งให้ค่าน้ำหนักในสมการจำแนกเป็น -0.4995, -0.3326, 0.3231, -0.2866 0.2833, -0.2786 และ 0.2489 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากสมการจำแนกประเภท (Discriminant Function) ของแต่ละกลุ่ม พบว่า ตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ประกอบด้วย

กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. เวลาในการให้คำปรึกษา

กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์

1. การลามาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษา
2. อายุ
3. การมาศึกษาและทำงานพิเศษเป็นครั้งคราว
4. ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ
5. ลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย

กลุ่มตัวแปรปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์

1. ปัญหาในการสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะผลการวิจัย
2. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์
เปรียบเทียบวิธีวิจัยและสถิติ

และตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษา

ภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ประกอบด้วย

กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ความรู้ของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์

กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์

1. ทักษะคิดเชิงวิทยาศาสตร์
2. ระยะเวลาในการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
3. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์
4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ระยะเวลาในการค้นคว้าและการเสนอขออนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์
6. ระยะเวลาในการสร้างเครื่องมือ
7. ระยะเวลาในการเขียนและจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์
8. ระยะเวลาในการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

กลุ่มตัวแปรปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์

1. ปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ดังนี้

1. ขั้นตอนในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์

ลักษณะการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ มี 2 ลักษณะ คือ

1.1 นิสิตหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง

1.2 อาจารย์ที่ปรึกษามีหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา หาหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีทั้งหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้วยตนเองและอาจารย์ที่ปรึกษามีหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้

นอกจากนี้ สัดส่วนของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์มากกว่าสัดส่วนของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่หาได้กว้างเกินไป นิสิตไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ทำเพียงพอ และนิสิตเปลี่ยนหัวข้อวิทยานิพนธ์หลายหัวข้อ เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เห็นด้วยกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นิสิตหามาได้ และนิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์มาก โดยช่วยแนะนำกรอบแนวคิด และแหล่งค้นคว้าข้อมูล สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ระบุว่า การมีข้อมูลที่เกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์อย่างพอเพียงและทันสมัย จะทำให้ได้หัวข้อวิทยานิพนธ์รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. ขั้นตอนการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

นิสิตทั้ง 2 กลุ่มมีขั้นตอนปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อได้หัวข้อวิทยานิพนธ์แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจึงนำมาเขียนเป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ แล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งถึงความเป็นไปได้ในการทำ อาจารย์ที่ปรึกษาจะช่วยพิจารณาปรับปรุง แก้ไข จนกระทั่งได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

นอกจากนี้ สัดส่วนของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีปัญหาในชั้นตอนนี้มากกว่าสัดส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา โดยปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการแก้ไข ปรับปรุงหัวข้อวิทยานิพนธ์หลายครั้ง และนิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทในการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยช่วยแนะนำ ปรับปรุง และแก้ไขหัวข้อวิทยานิพนธ์ ให้มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และมีความสามารถในการชี้แจงเหตุผลกับคณะกรรมการสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ระบุว่า การที่หัวข้อวิทยานิพนธ์มีความเป็นไปได้และทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติ

3. ขั้นตอนการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม มีขั้นตอนปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันคือ ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดหลายแห่ง โดยค้นคว้าจาก วิทยานิพนธ์ หรืองานวิจัย หนังสือ ตำรา และวารสารที่มีเรื่องเกี่ยวข้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ทำ

นอกจากนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มยังมีปัญหาในการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคล้ายคลึงกัน โดยสัดส่วนของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ที่พบปัญหามีมากกว่าสัดส่วนของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจาก จำนวนวิทยานิพนธ์ งานวิจัย หนังสือ ตำรา และวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต้องค้นคว้าจากห้องสมุดหลายแห่ง ทำให้เสียเวลาในการเดินทางและมีปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ และนิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทในการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยช่วยแนะนำแหล่งค้นคว้าให้หรือนำหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาให้โดยตรง และตัวนิสิตเองต้องมีความพยายาม ขยัน อดทน และมีความรู้ในด้านการอ่านภาษาอังกฤษ รวมทั้งมีงบประมาณและเวลาที่เพียงพอ จะทำให้ขั้นตอนการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างรวดเร็ว สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ระบุว่า ความเพียงพอและทันสมัยของหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระบบการค้นหาข้อมูลที่ทันสมัย เป็น

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้นิสิตค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้รวดเร็วขึ้น โดยในกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา มีปัจจัยด้านการมีผู้ช่วยค้นหาข้อมูลเป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา

4. ขั้นตอนการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม มีขั้นตอนการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันคือ ส่วนใหญ่ศึกษาวิธีการเขียนจากตัวอย่างโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของรุ่นพี่ รองลงมาคือ เขียนด้วยตนเองโดยร่างเป็นโครงการคร่าว ๆ ก่อนแล้วจึงนำมาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ให้เป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ นอกจากนี้บางส่วนก็ศึกษาวิธีการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ โดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนิสิตทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีบทบาทในการช่วยแนะนำ ให้นำเอกสารและงานวิจัยที่จะนำมาประกอบการเขียน ช่วยตรวจแก้ไข โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ รวมทั้งช่วยให้กำลังใจนิสิตด้วย

สำหรับปัญหาในการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า ปัญหาเกิดจากตัวนิสิตเองที่ขาดทักษะในการเขียน ไม่มีประสบการณ์ในการเขียน รวมทั้งมีเอกสารและงานวิจัยที่จะนำมาประกอบการเขียนน้อย ซึ่งพบในกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษามากกว่า ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า ความเพียงพอของเอกสารและงานวิจัยที่จะนำมาประกอบการเขียน ความสามารถในการเขียนของนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้นิสิตเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้รวดเร็วขึ้น โดยปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ในกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษานอกจากจะช่วยแนะนำ ให้นำเอกสารและงานวิจัยที่จะนำมาประกอบการเขียนและช่วยตรวจแก้ไขโครงการเสนอวิทยานิพนธ์แล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาายังช่วยให้กำลังใจด้วย

5. ขั้นตอนการขออนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

นิสิตทั้ง 2 กลุ่มมีขั้นตอนการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันคือ เมื่อได้รับการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์แล้ว นิสิตจะนำหัวข้อวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมาเขียนเป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ ๆ และเมื่อโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วก็นำเสนอภาควิชา เมื่อภาควิชาอนุมัติก็นำเสนอบัณฑิตศึกษาคณะ และบัณฑิตวิทยาลัย ตามลำดับ

ในขั้นตอนการนำเสนอผ่านภาควิชาและบัณฑิตศึกษาคณะ พบว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีสัดส่วนนิสิตที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ซึ่งพบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการแก้ไขหลายครั้ง ทำให้เกิดความล่าช้า นอกจากนี้นิสิตทั้ง 2 กลุ่มยังระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติ โดยช่วยให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ และมีความสามารถในการชี้แจงเหตุผลกับคณะกรรมการสอบโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการขออนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ระบุว่า การที่โครงการเสนอวิทยานิพนธ์มีความชัดเจน มีความเป็นไปได้ และเป็นเรื่องน่าสนใจในขณะนั้น จะทำให้ได้รับการอนุมัติเร็วขึ้น

6. ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการสุ่มตัวอย่าง มี 2 ลักษณะคือ

6.1 มีการกลุ่มสุ่มตัวอย่างจากประชากร

6.2 ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง แต่ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาทั้งหมดทำวิทยานิพนธ์โดยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง แต่กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา นอกจากจะทำวิทยานิพนธ์โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแล้วยังมีการทำวิทยานิพนธ์โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมดด้วย

ในการสุ่มตัวอย่างนั้น กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาทั้งหมดจะดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนกลุ่ม

นิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่จะศึกษาวิธีการสุมตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งนิสิตกลุ่มนี้ระบุว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากตัวนิสิตไม่มีความรู้เรื่องการสุมตัวอย่างดีพอ ทำให้ต้องเสียเวลาในการค้นคว้าเพิ่มเติม สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการสุมตัวอย่าง นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า การที่นิสิตมีความรู้เรื่องการสุมตัวอย่าง จะทำให้นิสิตสุมตัวอย่างได้รวดเร็วขึ้น

7. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

นิสิตทั้ง 2 กลุ่มมีขั้นตอนการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน โดยศึกษาปัญหาการวิจัยให้ชัดเจน แล้วกำหนดกรอบแนวคิดที่ต้องการศึกษา จากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นข้อคำถามขึ้น โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหาในข้อคำถาม แล้วปรับปรุงแก้ไขจนได้ข้อคำถามที่สมบูรณ์ จึงนำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเที่ยงและแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง

นอกจากนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มยังระบุว่า มีปัญหาในการสร้างเครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับการสร้างข้อคำถามเพื่อวัดตัวแปรบางตัวที่สามารถวัดได้ยาก และผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านใช้เวลาในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาในข้อคำถามนานมาก และนิสิตทั้ง 2 กลุ่มนี้ส่วนใหญ่ระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทช่วยสนับสนุนในขั้นตอนนี้มาก โดยช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถาม ช่วยตรวจสอบภาษา และความตรงของเนื้อหาในข้อคำถาม สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างเครื่องมือวิจัย นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ระบุว่า การกำหนดกรอบแนวคิดที่ชัดเจน และมีความพร้อมของข้อมูลจากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่นำมาประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นิสิตสร้างเครื่องมือวิจัยได้รวดเร็วขึ้น

8. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ลักษณะ คือ

- 8.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- 8.2 มีผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว

ในขั้นตอนนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า ปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกิดจากกลุ่มตัวอย่างส่งข้อมูลกลับล่าช้า และนิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ยังมีรายงานเพิ่มเติมว่า ปัญหาของการเก็บรวบรวมข้อมูลเกิดจากกลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และงบประมาณที่ใช้ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มยังระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย โดยการแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล และคอยให้กำลังใจนิสิตขณะเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ระบุว่า การที่กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินไปได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้จะเห็นว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีปัจจัยด้านผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา

9. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มี 4 ลักษณะคือ

- 9.1 จ้างวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
- 9.2 วิเคราะห์ข้อมูลเองด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
- 9.3 มีผู้ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้
- 9.4 วิเคราะห์ข้อมูลเองด้วยเครื่องคิดเลข

นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม มีลักษณะการวิเคราะห์ที่คล้ายคลึงกัน คือ ส่วนใหญ่จ้างวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ รองลงมาคือวิเคราะห์ข้อมูลเองด้วยคอมพิวเตอร์ แต่แตกต่างกันที่นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา มีผู้ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้ด้วย

ในขั้นตอนนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า ปัญหาในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดจากการขาดความรู้ ความชำนาญในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการใช้

โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ยังรายงานเพิ่มเติมว่า ปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดจากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ไม่ตรงกับความต้องการ หรือเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครบถ้วน ทำให้เสียเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มยังระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทช่วยให้คำแนะนำในการเขียนโปรแกรมคำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล และช่วยแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ นิสิตทราบ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูล นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ ระบุว่า การมีความรู้ความชำนาญในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นิสิตวิเคราะห์ข้อมูลได้รวดเร็วขึ้น

10. ขั้นตอนการเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งฉบับ

การเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิต มี 2 ลักษณะ คือ

10.1 เขียนวิทยานิพนธ์ ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจดูทีละบท

10.2 เขียนวิทยานิพนธ์ไปเรื่อย ๆ โดยไม่กำหนดเป็นบท แล้วให้

อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจดูเป็นระยะ ๆ เท่าที่เขียนเสร็จ

นิสิตทั้ง 2 กลุ่มมีลักษณะการเขียนวิทยานิพนธ์ที่แตกต่างกัน กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่จะเขียนวิทยานิพนธ์ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจดูทีละบท ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่จะเขียนวิทยานิพนธ์ไปเรื่อย ๆ โดยไม่กำหนดเป็นบท แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจดูเป็นระยะเท่าที่เขียนเสร็จ

ในขั้นตอนนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า ปัญหาในการเขียนวิทยานิพนธ์ ส่วนใหญ่เกิดจากขาดความรู้ในด้านการใช้ภาษาเขียนให้ถูกต้องและครอบคลุม ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา รายงานเพิ่มเติมว่า มีเวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์น้อย เนื่องจากนิสิตกลุ่มนี้ส่วนใหญ่กลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้า นอกจากนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทในขั้นตอนนี้มาก โดยช่วยตรวจแก้ไข ปรับปรุงสำนวนการเขียนให้ถูกต้องครอบคลุม สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งฉบับ

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ระบุว่าปัจจัยด้านการใช้ภาษาเขียนถูกต้องและครอบคลุม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นิสิตกลุ่มนี้เขียนวิทยานิพนธ์ได้รวดเร็วขึ้น ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ระบุว่า ปัจจัยด้านความตั้งใจและความพร้อมด้านสุขภาพของนิสิต เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นิสิตกลุ่มนี้เขียนวิทยานิพนธ์ได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา มีปัจจัยด้านการมีผู้ช่วยตรวจความถูกต้องของสำนวนการเขียน เป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา

11. ขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์

ลักษณะการพิมพ์วิทยานิพนธ์ มี 2 ลักษณะ คือ

11.1 จ้างพิมพ์วิทยานิพนธ์

11.2 พิมพ์วิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่จะจ้างพิมพ์วิทยานิพนธ์ ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีทั้งจ้างพิมพ์วิทยานิพนธ์ และพิมพ์วิทยานิพนธ์ด้วยตนเองในจำนวนที่เท่ากัน

ในขั้นตอนนี้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มพบว่าเกิดปัญหาเช่นกัน โดยทั้ง 2 กลุ่มระบุว่า ปัญหาในขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์เกิดจากการพิมพ์ผิดมาก ทำให้เสียเวลาแก้ไข คนรับจ้างพิมพ์ไม่ค่อยมีเวลาให้ และไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับพิมพ์วิทยานิพนธ์เป็นของตนเอง และกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ยังมีรายงานเพิ่มเติมว่า มีปัญหาเนื่องจากสุขภาพของนิสิตที่พิมพ์วิทยานิพนธ์ไม่ค่อยดี ทำให้เหนื่อยมาก นอกจากนี้ทั้ง 2 กลุ่มยังระบุว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทช่วยตรวจและแก้ไขสำนวนการเขียนที่พิมพ์มาให้ถูกต้อง ครอบคลุม โดยกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา มีรายงานเพิ่มเติมว่า การได้รับกำลังใจจากอาจารย์ที่ปรึกษาทำให้นิสิตมีกำลังใจในการดำเนินการขั้นตอนนี้ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการพิมพ์วิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่ระบุว่า ปัจจัยด้านคนรับจ้างพิมพ์วิทยานิพนธ์ถูกต้อง รวดเร็ว และตรงเวลา เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์เสร็จเร็วขึ้น นอกจากนี้กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4

ภาคการศึกษา ยังมีปัจจัยด้านการมีผู้ช่วยพิมพ์และช่วยอ่านตรวจ แก้ไขสำนวนภาษาที่พิมพ์มาให้ถูกต้อง เป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตที่สำเร็จศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา

12. เงินทุนที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นิสิตทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ได้เงินทุนที่ใช้การทำวิทยานิพนธ์จากตัวนิสิตเองและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งพบว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีเงินทุนเพียงพอ ส่งผลช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีทั้งนิสิตที่ได้เงินทุนในการทำวิทยานิพนธ์ เพียงพอ และไม่เพียงพอ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ในรายที่ไม่เพียงพอ ต้องขอยืมเงินทุนจากบิดามารดาหรือญาติพี่น้อง ซึ่งมีผลกระทบต่อระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้เกิดความล่าช้า

13. การจัดแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม มีการจัดแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา มีการจัดแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ โดยทำในทุกเวลาที่ว่าง หรือจัดแบ่งเวลาเป็นช่วงที่มีตารางการแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นิสิตกลุ่มนี้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ คือ 4 ภาคการศึกษา ส่วนนิสิตกลุ่มที่ทำสำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะตามเวลาที่สะดวก โดยไม่มีการจัดแบ่งเวลาที่แน่นอน ประกอบกับนิสิตกลุ่มนี้ส่วนใหญ่กลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ จึงไม่ค่อยมีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ จึงทำให้นิสิตกลุ่มนี้สำเร็จการศึกษาช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่าปัจจัยที่สามารถจำแนกการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จระหว่างนิสิตที่สำเร็จภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5 - 6 ภาคการศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ และปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์

1.1 ลักษณะการมาศึกษาต่อ

นิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่เข้ามาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษา หรือเข้ามาศึกษาและทำงานพิเศษเป็นครั้งคราว ส่วนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่เข้ามาศึกษาเฉพาะเนื้อหาวิชา (Course Work) เมื่อศึกษาครบทุกวิชาแล้วกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์

1.2 ความรู้ ความสามารถของนิสิตในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 เรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์

1.2.2 ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในขั้นตอนการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 ทักษะการเขียนภาษาไทย

ความรู้ความสามารถในข้อ 1.2.2 และ 1.2.3 นิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5-6 ภาคการศึกษา มีปัญหามากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา

1.2.4 การเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ

1.2.5 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล

1.3.1 มีทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์

1.3.2 มีลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย

1.4 อายุ

พบว่านิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา

2. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.1 ความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับ

2.1.1.1 เรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์

2.1.1.2 ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล

2.1.1.3 การใช้ภาษาเขียน

2.1.2 เวลาในการให้คำปรึกษา

2.1.3 การให้กำลังใจนิสิต

2.1.4 ความสามารถในการชี้แจงเหตุผลกับคณะกรรมการ โดยเฉพาะคณะกรรมการสอบโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ให้คำปรึกษาทุกขั้นตอน และช่วยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ด้วย

2.2 ความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์และการบริหารเวลา

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัดแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ โดยทำในทุกเวลาที่ว่าง หรือจัดแบ่งเวลาเป็นช่วงที่มีตารางการแบ่งเวลา ในลักษณะที่มีการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง ส่วนกลุ่มนิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะตามเวลาที่สะดวก โดยไม่มีการแบ่งเวลาที่แน่นอน นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ใช้ระยะเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำวิทยานิพนธ์มากกว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา โดยเฉพาะในขั้นตอนการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

2.3 งบประมาณ

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีงบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์เพียงพอ ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีทั้งนิสิตที่มีงบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์เพียงพอและไม่เพียงพอ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

2.4 ผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์

กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีผู้ช่วยเหลือในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น ขั้นตอนการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเขียนวิทยานิพนธ์โดยช่วยตรวจความถูกต้องของตัวอักษรเขียน ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยช่วยวิเคราะห์ข้อมูลให้ และขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์โดยช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์และตรวจคำผิดให้ ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษามักไม่ได้รับความช่วยเหลือดังกล่าว

2.5 แหล่งข้อมูล ได้แก่

2.5.1 หนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความเพียงพอและทันสมัย

2.5.2 ระบบการค้นคว้าข้อมูลทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว

2.6 ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่าง

ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.7 การใช้เวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ

ในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ใช้เวลาในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาในข้อคำถามนานมาก

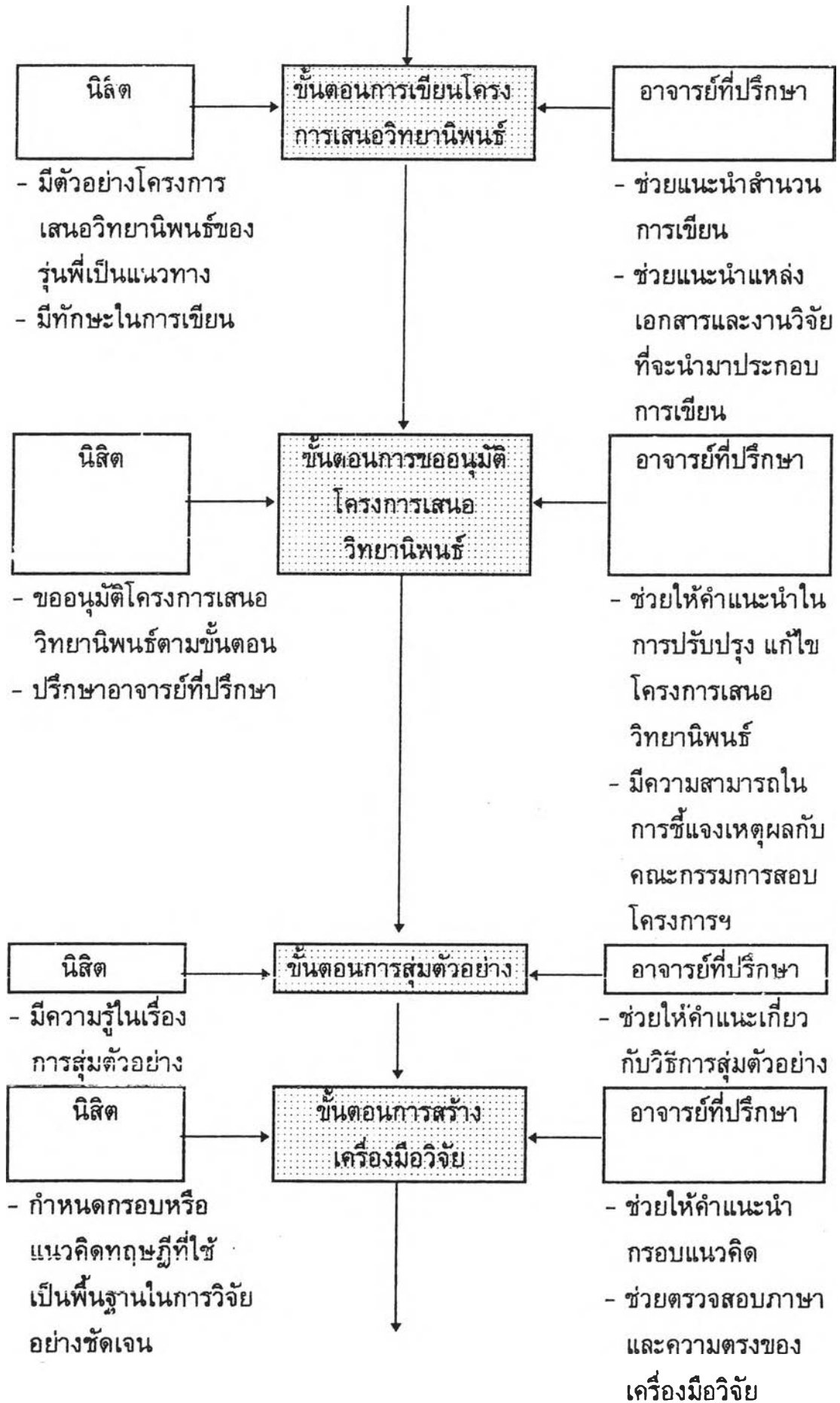
2.8 ความตรงต่อเวลาของผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

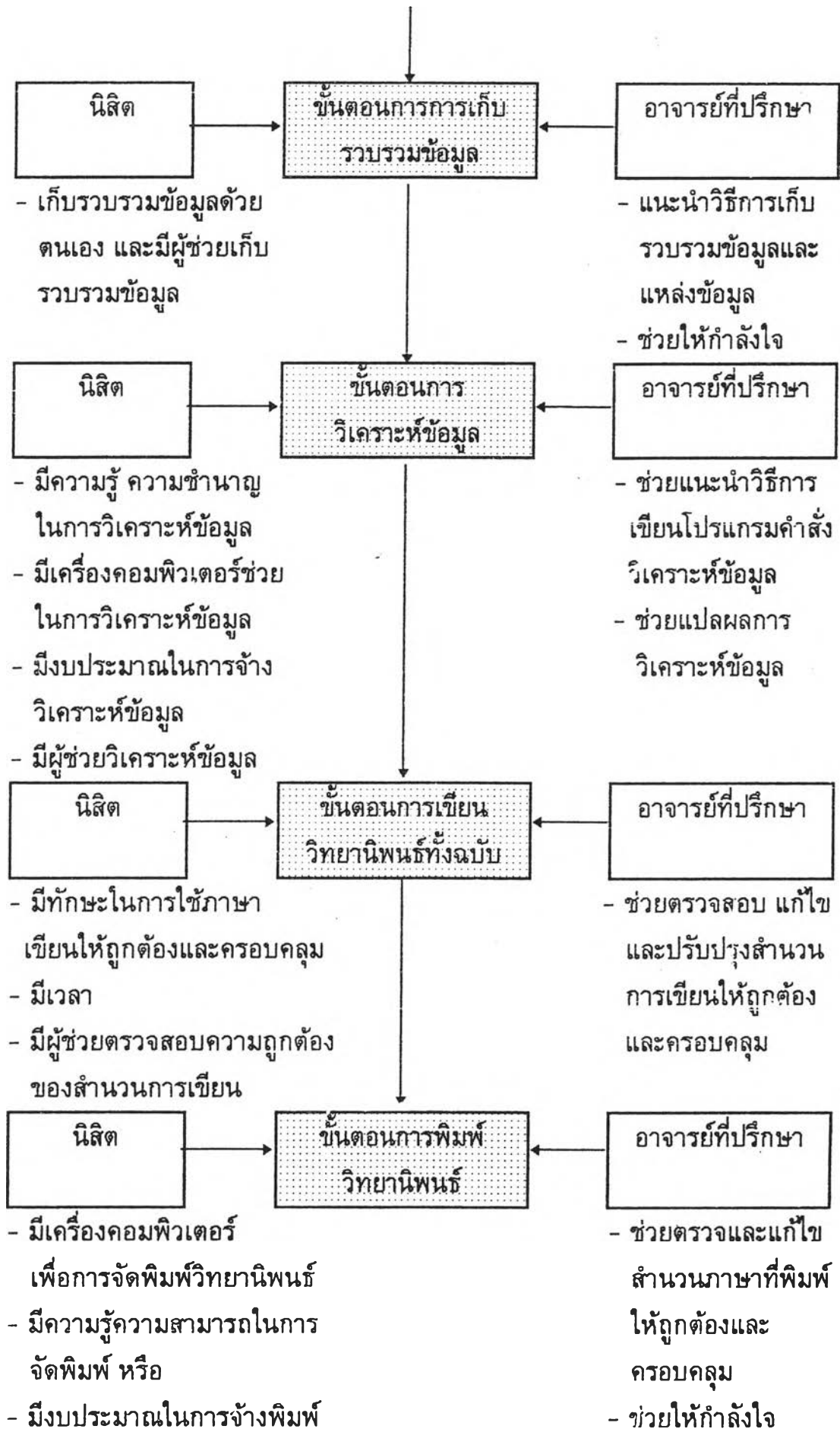
ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ที่พิมพ์วิทยานิพนธ์ถูกต้อง รวดเร็วและตรงเวลา มีส่วนช่วยให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ได้เร็วขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ สามารถนำมาเขียนเป็นแผน มีกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ได้ดังนี้

แผนภูมิกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษา
ภายใน 4 ภาคการศึกษา







อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุปว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5 - 6 ภาคการศึกษา มีหลายปัจจัย ไม่ได้ส่งผลเฉพาะปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสามารถอภิปรายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญ 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์

1.1 ลักษณะการมาศึกษาต่อ

จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนก พบว่า การลา มาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือสำเร็จการศึกษา และการมาศึกษาและทำงานพิเศษเป็นครั้งคราว เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่นในสมการจำแนก และมีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการลา มาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษาแล้วจึงกลับไปทำงาน ทำให้ นิสิตกลุ่มนี้มีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ ทิพย์พีช (2527) และ อนงค์ ปิยะกมลานนท์ (2529) ที่พบว่า นิสิตกลุ่มผู้ ใช้เวลาต่ำสุดของหลักสูตร ส่วนใหญ่ลาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จ การศึกษา ในขณะที่นิสิตกลุ่มผู้ใช้เวลาสูงสุดของหลักสูตรมาเรียนในขณะที่ทำงานอยู่ โดยไม่ได้ลาศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษา หรือลาศึกษาเฉพาะเนื้อหาวิชาครบแล้ว กลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ของครุศาสตร มหาบัณฑิต พบว่า นิสิตที่สามารถทำวิทยานิพนธ์เสร็จและสำเร็จการศึกษาได้ทัน เวลานั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานเลยในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ สำหรับการลา มาศึกษา และทำงานพิเศษเป็นครั้งคราว นิสิตไม่ต้องรับผิดชอบภาระงานประจำใดๆ แต่มีงาน พิเศษที่รับทำเป็นครั้งคราว ซึ่งงานพิเศษเหล่านี้ไม่ต้องรับผิดชอบต่อเนื่องเหมือนกับ ภาระงานประจำ ดังนั้นนิสิตที่มีลักษณะการมาศึกษาประเภทนี้จึงมีเวลาในการทำ วิทยานิพนธ์ นอกจากนี้การทำงานพิเศษยังช่วยให้นิสิตได้รับเงินมาเป็นทุนช่วย สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ด้วย ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการขาดเงินทุนในการ

ทำวิทยานิพนธ์ก็หมดไป ดังที่ จรรยา สุวรรณทัต (2524) ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณในการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โครงการวิจัยนั้นๆ สำเร็จได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นยังพบว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ลามาศึกษาเฉพาะเนื้อหาวิชา (Course Work) เมื่อศึกษาครบทุกวิชาแล้วกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งต้องรับผิดชอบภาระงานในหน้าที่ด้วย จึงทำให้ไม่มีเวลาให้กับการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานอยู่ในต่างจังหวัด จะไม่มีเวลาติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาเลย นับเป็นสาเหตุที่ทำให้นิสิตเหล่านี้สำเร็จการศึกษาช้ากว่าเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2523) และ นันทนา รัตนอาภา (2525) ที่พบว่าภาระรับผิดชอบงานที่ทำประจำและลักษณะการลาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มีส่วนทำให้สำเร็จการศึกษาทันกำหนดเวลา หรือไม่ทันตามกำหนดเวลา และ พรทิพย์ ทิพย์พีช (2527) ก็พบเช่นกันว่า ลักษณะการลาศึกษาต่อในลักษณะที่ลา 3 ภาคการศึกษา หรือ 4 ภาคการศึกษา หรือ 5 ภาคการศึกษา แต่ทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จ จึงกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ และตัวแปรภาระรับผิดชอบในหน้าที่เป็นตัวแปรสำคัญในการจำแนกกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษา

1.2 ความรู้ความสามารถของนิสิตในด้านต่าง ๆ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความรู้ความสามารถของนิสิตในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทักษะการเขียนภาษาไทย ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา โดยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา จะมีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะปัญหาในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และปัญหาในการเขียนภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ ทิพย์พีช (2527) ที่พบว่า ปัญหาความรู้ความสามารถในหัวข้อที่ทำวิจัย ปัญหาการวางแผนการวิจัย ปัญหาความรู้ความสามารถทางด้านสถิติของผู้วิจัย เป็นตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้

สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ทำให้นิสิตมีความมั่นใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนั้น ๆ และสามารถที่จะวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าได้อย่างรอบคอบ โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเร็วก็มีมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ความรู้ความสามารถในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์แล้ว ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งทักษะการเขียนภาษาไทยก็นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาเช่นกัน เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ดังที่สุพิมพ์ ศรีวรพันธ์สกุล (2521) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านสูง จะสามารถอ่านหนังสือตลอดจนข้อความต่าง ๆ ได้ โดยมีความเข้าใจถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้เป็นผู้มีเหตุผลและสามารถใช้วิจารณ์ญาณในการประเมินค่า และสรุปความได้ต่อไป เกี่ยวกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เจมส์ เพ็ท (James Pett, 1982) ได้กล่าวถึงทักษะการอ่านภาษาอังกฤษว่า เป็นทักษะเดียวของการเรียนภาษาที่ผู้เรียนสามารถยึดไว้ได้ตลอดไป และเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดสำหรับผู้เรียนในระดับสูง เพื่อใช้อ่านตำราหรือเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในขั้นตอนของการค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการทำวิทยานิพนธ์ เมื่อนิสิตมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษดีแล้ว นิสิตก็จะใช้ระยะเวลาในขั้นตอนนี้น้อยลงไปด้วย สำหรับทักษะในการเขียนก็เช่นกัน บันลือ พฤกษ์วัน (2533) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการเขียนจัดได้ว่าเป็นทักษะการส่งสารที่ผู้เขียนจะต้องถ่ายทอดความคิดเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ นิสิตที่เขียนวิทยานิพนธ์จึงจำเป็นต้องมีทักษะในด้านการเขียน เพื่อสื่อความหมายในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ให้ผู้อ่านเข้าใจ ถ้าหากนิสิตมีทักษะในการเขียนดี ก็จะช่วยให้นิสิตเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยความถูกต้องและรวดเร็วเช่นกัน

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกยังพบว่า ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่นในสมการจำแนก และมีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ ทำให้นิสิตสามารถเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัยของตนเองได้ ซึ่งส่งผลให้ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลและขั้นตอน

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยดำเนินไปอย่างรวดเร็วด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) ที่พบว่าปัญหาทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสาเหตุหนึ่งที่นิสิตส่วนใหญ่ทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จภายใน 1 ภาคการศึกษา นอกจากนี้ อดองค์ ปิยะกมลานนท์(2529) ก็พบเช่นกันว่า นิสิตกลุ่มผู้ใช้เวลาสูงสุดของหลักสูตรในคณะนิเทศศาสตร์ มีปัญหาเกี่ยวกับการแปลความผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสืบเนื่องมาจากนิสิตไม่มีความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติที่ตีพอ เมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกมา จึงไม่สามารถแปลความผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

1.3 ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล

จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนก พบว่า ลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ

- (1) มีความคิดอิสระ ริเริ่มและสร้างสรรค์
- (2) มีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน
- (3) มีความมุ่งมั่น ต้องการทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จโดยเร็ว
- (4) มีความละเอียด รอบคอบ ในการทำวิจัย
- (5) ใช้สารสนเทศเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ
- (6) ศึกษาค้นคว้าทดลองอยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นคุณลักษณะที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักวิจัยผู้ประสบความสำเร็จในงานวิจัย ที่สมาคมวิจัยของสหรัฐอเมริกาได้รวบรวมไว้ (อ้างถึงใน ทองหล่อ วิภาวิน, 2522) ว่านักวิจัยผู้ประสบความสำเร็จในงานวิจัย มักจะมีบุคลิกภาพและความสามารถดังนี้คือ เป็นบุคคลที่มีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสุขเพลิดเพลินต่อการทำงาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือเป็นคนที่มีมุ่งหวังหรือต้องการจะทำอะไรได้สำเร็จมาก มีความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการตัดสินใจ

นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะคติเชิงวิทยาศาสตร์เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ที่ปรากฏ เช่นนี้อาจเนื่องมาจากทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- (1) มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายปัญหา
- (2) มีความอยากรู้อยากเห็นผลการวิจัยของตนเอง
- (3) มีระบบในการทำงาน
- (4) ซื่อสัตย์ มีใจเป็นกลางไม่อคติ
- (5) ช่างสังเกต
- (6) กล้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักเหตุผล
- (7) ไม่เชื่อในสิ่งใดง่าย ๆ
- (8) ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น

จากคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ มีส่วนทำให้นิสิตพยายามที่จะทำวิทยานิพนธ์ของตนเองให้ได้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพ โดยไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นที่ต้องทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จภายใน 4 ภาคการศึกษา ประกอบกับนิสิตกลุ่มนี้ส่วนใหญ่กลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ ต้องรับผิดชอบภาระงานประจำเพิ่มเติมจากการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้นเวลาที่ให้กับการทำวิทยานิพนธ์จึงน้อยลงไปด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ บริสส (Bliss, 1979) ก็กล่าวไว้เช่นกันว่า การทำงานให้สำเร็จต้องรู้จักการบริหารเวลา เทคนิคอย่างหนึ่งคือ “อย่าเป็นคนต้องทำงานสมบูรณ์แบบ การทำงานสมบูรณ์แบบเสียเวลาโดยใช่เหตุ ควรทำงานให้มีประสิทธิภาพที่สุดและเหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่”

1.4 อายุ

จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนก พบว่าอายุเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตที่มีอายุมากกว่ามักจะมีประสบการณ์ในการวางแผนการทำงานมากกว่านิสิตที่มีอายุน้อยกว่า เมื่อประสบปัญหาอุปสรรค ก็สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ ประกอบกับนิสิตกลุ่มนี้มักจะอยู่ในตำแหน่งที่ค่อนข้างสูงถึงสูงสุดในหน่วยงาน ทำให้นิสิตกลุ่มนี้ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ง่าย หรือมีผู้คอยช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตามขั้นตอนต่าง ๆ นอกจากนี้นิสิตกลุ่มนี้มักจะมึงบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์เพียงพอ เนื่องจากนิสิตกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีงานทำก่อนมาศึกษาต่อในระดับ

มหาบัณฑิต ดังนั้นจึงมีเงินเก็บจากการทำงานมาเป็นทุนช่วยสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งผลการวิจัยของ จีโนทท์, เลกท์ เดนนิส (Jeanotts, Leigh Dennis : 1981) ก็พบเช่นกันว่า นักศึกษาที่ออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน และที่สำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างกันในด้านอายุ โดยพบว่าพวกเขาที่อายุมากกว่าจะประสบความสำเร็จในการศึกษามากกว่า

2. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.1 ความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้ภาษาเขียน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการทำวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษา รวมทั้งควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จึงมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้นิสิตในความดูแลสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนดเวลาหรือช้ากว่ากำหนดเวลาได้ เมื่อนิสิตประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นิสิตจำเป็นต้องปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตจึงมีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะช่วยแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปได้โดยเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนวาสี (2523) ที่พบว่า นิสิตที่สามารถทำวิทยานิพนธ์ได้เสร็จทันเวลาให้ทัศนะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของตนนั้นมีคุณภาพดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสามารถ คุณภาพของคำนิเทศก์ ทัศนคติของอาจารย์ต่อเรื่องที่ทำ และความตรงต่อเวลา นอกจากนี้ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเขียนก็เป็นปัจจัยสำคัญเนื่องจากในการเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งฉบับ นิสิตจำเป็นต้องให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจการใช้ภาษาเขียน ถ้าหากอาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเขียน ก็จะสามารถให้คำแนะนำนิสิตให้เขียนได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาได้รวดเร็วก็มีมากขึ้นเช่นกัน

2.1.2 เวลาในการให้คำปรึกษา

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนก ยังพบว่าเวลาในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่นในสมการจำแนก และมีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีเวลาในการให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ เมื่อนิสิตพบอุปสรรคหรือปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ก็สามารถเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ช่วยเหลือได้ตลอด ทำให้นิสิตกลุ่มนี้สามารถแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อ่ำไพ สุจริตกุล (2523) ที่นิสิตให้ข้อเสนอแนะว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดเวลาให้นิสิตพบอย่างพอเพียง และ วิลเลียม ดี. มาร์ตินสัน (William D. Martinson, 1960) ก็ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีเวลาพอในการที่จะให้นักศึกษาเข้าพบ โดยมาร์ตินสันได้เน้นว่า การมีเวลาให้พบนี้นั้นมิได้หมายความว่าความเพียงพอว่าว่างจากงานประจำอื่นใดเท่านั้น แต่หมายถึงความพร้อมที่จะให้พบด้วย และอาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดเวลาให้แน่นอนและควรคำนึงถึงความสะดวกของนักศึกษาด้วย นอกจากนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) ก็ยังพบว่า ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตมหาบัณฑิตที่ทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จภายใน 4 ภาคการศึกษา มีทัศนคติตรงกันว่า อาจารย์ที่ปรึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่จะให้คำปรึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะต้องทำงานหลายอย่าง เช่น งานด้านการสอน โดยเฉลี่ยประมาณ 8 หน่วยกิตต่อสัปดาห์ งานด้านการบริหาร การวิจัย การให้บริการสาธารณสุข ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้า และเนื่องจากจำนวนนิสิตมีมากเกินไปไม่เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ จึงทำให้อาจารย์บางท่านต้องรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลายคนจนไม่สามารถแบ่งเวลาให้คำแนะนำแก่นิสิตได้ทั่วถึง

2.1.3 การให้กำลังใจนิสิต

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอน และช่วยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ด้วย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการทำวิทยานิพนธ์ให้ได้มาตรฐานของหลักสูตรนั้น นิสิตจำเป็นต้องใช้ความอดทนและความพยายามเป็นอย่างมาก ประกอบกับต้องเผชิญกับปัญหาและ

อุปสรรคต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้นในช่วงนี้นิสิตจึงมีความวิตกกังวล และอาจเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จึงเป็นบุคคลสำคัญที่นิสิตต้องการพึ่งพา นอกจากคำแนะนำที่ช่วยแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ แล้ว นิสิตยังต้องการความเอาใจใส่และกำลังใจจากอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทนา รัตนอาภา (2525) ที่พบว่า นิสิตที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา มักจะมีปัญหาส่วนตัวในหมวดปัญหาด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง มากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา นอกจากนี้ พรทิพย์ ทิพย์พิช (2527) และ อนงค์ ปิยะกมลานนท์ (2529) ยังพบว่าตัวแปรปัญหาความเป็นกันเองของอาจารย์ที่ปรึกษา และปัญหาความเอาใจใส่ของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักสูงในการจำแนกกลุ่มผู้ใช้เวลาดำสุดและสูงสุดของหลักสูตร

2.1.4 ความสามารถในการชี้แจงเหตุผลกับคณะกรรมการ โดยเฉพาะคณะกรรมการสอบโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่านิสิตทั้ง 2 กลุ่มระบุว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความสามารถชี้แจงเหตุผลกับคณะกรรมการ โดยเฉพาะคณะกรรมการสอบโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติเร็วขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นตอนการเสนอโครงการวิทยานิพนธ์เป็นขั้นตอนที่จะตัดสินว่าโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ที่เสนอขึ้นมา นั้น จะได้รับการอนุมัติให้ทำเป็นวิทยานิพนธ์ได้หรือไม่ และหากไม่ได้ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่งในการเริ่มทำวิทยานิพนธ์ ถ้าหากขั้นตอนนี้มีการปรับแก้หลายครั้ง อาจส่งผลกระทบต่อขั้นตอนอื่นดำเนินเข้าไปด้วย และเนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดทำระเบียบว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ.2534 ขึ้นใหม่ โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 เป็นต้นไป โดยระเบียบฯ ใหม่ได้กำหนดระยะเวลาสำหรับการศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตไม่เกิน 4 ปีการศึกษา และกำหนดระยะเวลาในการได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาภายใน 2 ปีการศึกษา นิสิตระดับมหาบัณฑิตจึงต้องเร่งจัดทำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เสนอให้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาภายใน 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคการศึกษา และถ้าหากนิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องการสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาค

การศึกษา จำเป็นต้องริบเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ให้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาภายใน 3 ภาคการศึกษา ในการเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ให้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาภายใน 3 ภาคการศึกษานั้น นิสิตมีความคิดเห็นว่าการที่อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยชี้แจงและให้เหตุผลในโครงการเสนอวิทยานิพนธ์กับคณะกรรมการ จะทำให้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติโดยเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนะ กองไตรย์ (2537) ที่พบว่า การที่อาจารย์ที่ปรึกษามีบารมีหรืออำนาจต่อรอง เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของนิสิตได้รับการอนุมัติ

2.2 ความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์และการบริหารเวลา

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัดแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ โดยทำในทุกเวลาที่ว่าง หรือจัดแบ่งเวลาเป็นช่วงที่มีตารางการแบ่งเวลาในลักษณะที่มีการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง ส่วนนิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่ทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะตามเวลาที่สะดวก โดยไม่มีการแบ่งเวลาที่แน่นอน จากข้อค้นพบนี้ ให้เห็นว่า การบริหารเวลาและความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ภายใน 4 ภาคการศึกษา ดังที่ ดร็กเกอร์ (Drucker, 1970) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง จะเริ่มต้นด้วยเวลาในการทำงานของเขา โดยศึกษาดูว่าจะต้องใช้เวลาอย่างน้อยเท่าใด อย่างไร จึงจะได้ผลและเกิดประโยชน์มากที่สุด และตัดสินใจไม่จำเป็นออกเสีย เมื่อพิจารณาไตร่ตรองดูแล้ว เขาก็จะจัดเวลาและเลือกเวลาที่เหมาะสม เป็นสัดส่วนต่อการปฏิบัติต่อไปให้เกิดความต่อเนื่องและดีที่สุด

นอกจากนี้ ยังพบว่านิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษาใช้ระยะเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำวิทยานิพนธ์มากกว่ากลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา โดยเฉพาะในขั้นตอนการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่นในสมการจำแนก และมีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตกลุ่มนี้ยังไม่เข้าใจในหัวข้อวิทยานิพนธ์ของตนเองดีพอ ในการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์จึงมีการปรับแก้หลายครั้ง หรืออาจต้องเปลี่ยนหัวข้อใหม่เพื่อให้ได้

มาจากนิสิตกลุ่มนี้ยังไม่เข้าใจในหัวข้อวิทยานิพนธ์ของตนเองดีพอ ในการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์จึงมีการปรับแก้หลายครั้ง หรืออาจต้องเปลี่ยนหัวข้อใหม่เพื่อให้ได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) ก็พบเช่นกันว่า ผู้ที่มีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์จะเสียเวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นิสิตส่วนใหญ่ทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จภายใน 1 ภาคการศึกษา นิสิตกลุ่มนี้จึงใช้เวลาในชั้นตอนนี้นานกว่านิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ ทิพย์พีช (2527) ที่พบว่าปัญหาการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์และปัญหาความรู้ความสามารถในหัวข้อที่ทำวิจัย เป็นตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษา ได้นอกจากนี้ อนงค์ ปิยะกมลานนท์ (2529) ก็พบเช่นกันว่า นิสิตกลุ่มผู้ใช้เวลาสูงสุดของหลักสูตรในคณะศึกษาศาสตร์ มีปัญหาเกี่ยวกับการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์และการปรับปรุงแก้ไขหัวข้อวิทยานิพนธ์ มากกว่ากลุ่มผู้ใช้เวลาดำสุดของหลักสูตร

2.3 งบประมาณ

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า นิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีงบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์เพียงพอ ส่วนนิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีทั้งนิสิตที่มีงบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์เพียงพอและไม่เพียงพอ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่างบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งเช่นกันที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ดังที่ จรรยา สุวรรณทัต (2524) ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณในการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โครงการวิจัยนั้น ๆ สำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้ อนงค์ ปิยะกมลานนท์ (2529) ยังพบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์กลุ่มผู้ใช้เวลาสูงสุดของหลักสูตร มีปัญหาด้านการเงินมากกว่ากลุ่มผู้ใช้เวลาดำสุดของหลักสูตร ชูชาน แพตตริเซีย มาร์ตินสัน (Susan Patricia Marinson, 1980) และ จีนอทท์, เลกท์ เดนนิส (Jeanotte, Leigh Dennis, 1981) ก็พบเช่นกันว่านักศึกษาที่ออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันและที่สำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างกันในปัญหาเรื่องการเงินและการได้รับความช่วยเหลือทางด้านการเงิน

2.4 ผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีผู้ช่วยเหลือในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น ขั้นตอนการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเขียนวิทยานิพนธ์โดยช่วยตรวจความถูกต้องของสำนวนการเขียน ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยช่วยวิเคราะห์ข้อมูลให้ และขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์โดยช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์และตรวจคำผิดให้ ส่วนกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มักไม่ได้รับความช่วยเหลือดังกล่าว ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การมีผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตามขั้นตอนต่าง ๆ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตามขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้ มาช่วยแบ่งเบาภาระของนิสิต ทำให้นิสิตใช้ระยะเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ลดน้อยลงไป จะเห็นได้จากผลการวิจัยของนนทนา รัตนอาภา (2525) ที่พบว่านิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการค้นคว้าวรรณคดีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเขียนวิทยานิพนธ์ การพิมพ์วิทยานิพนธ์ รองลงมาคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ ดังนั้นถ้านิสิตมีผู้ช่วยค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ช่วยตรวจความถูกต้องของสำนวนการเขียน ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์และตรวจคำผิดให้ รวมทั้งช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ก็จะทำให้นิสิตมีโอกาสสำเร็จการศึกษาเร็วขึ้นเช่นกัน

2.5 แหล่งข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับแหล่งข้อมูล อันได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความเพียงพอและทันสมัย และระบบการค้นคว้าข้อมูลทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการทำวิทยานิพนธ์ นิสิตจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุด ดังนั้นการบริการที่มีประสิทธิภาพ ระบบการค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว จะช่วยให้นิสิตใช้เวลาในการค้นคว้าน้อยลง รวมทั้งปริมาณของหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เพียงพอ จะช่วยส่งผลให้นิสิตมีความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์และสามารถสำเร็จการศึกษาได้เร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย

สมุดที่เกี่ยวกับเรื่องทีมนิสิตทำวิทยานิพนธ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

2.6 ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าการที่กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้นิสิตสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลาอันยาวนานแล้ว เมื่อกลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้นิสิตกลุ่มนี้ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ให้ความร่วมมือ ดังนั้นจึงทำให้การใช้เวลาในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมากขึ้นไปอีก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้เวลาในขั้นตอนอื่นตามลำดับ นิสิตกลุ่มนี้จึงสำเร็จการศึกษาช้ากว่าที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับสาเหตุที่จบการศึกษาช้าของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2523 - 2526 (2527) พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้นิสิตจบการศึกษาช้า คือ ไม่มีเวลาทำวิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ ใช้เวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์มาก และมีปัญหาในการเก็บข้อมูล

2.7 การใช้เวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า ในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ใช้เวลาในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาในข้อคำถามนานมาก ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้เวลาในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยนาน ส่งผลให้นิสิตสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เนื่องจากคุณภาพของวิทยานิพนธ์เล่มนั้นจะดีเพียงไรขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลที่ได้มาด้วย การจะได้ข้อมูลที่มีคุณภาพมานั้น จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ดี มีความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) สูง ดังนั้นจึงจำเป็น

ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิช่วยในการตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ นิสิตทำวิทยานิพนธ์นั่นเอง จากผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523) พบว่า คณาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาไม่มีเวลาดูแลให้การเรียนการสอนและการ วิจัยอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจเป็นเพราะอาจารย์ต้องทำหน้าที่สอนโดยเฉลี่ย 8 หน่วยกิตต่อ สัปดาห์ นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติภารกิจด้านอื่น ๆ อีก เช่น ด้านการบริหาร การ วิจัย การให้บริการสาธารณสุข ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้า และ เนื่องจากการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยจำเป็นต้องใช้เวลาในการตรวจสอบเช่นกัน ทำ ให้นิสิตได้รับเครื่องมือช้า และกว่าจะรับแก้ไขเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ จำเป็น ต้องใช้เวลานานเช่นกัน จึงส่งผลกระทบต่อการใช้เวลาในขั้นตอนอื่น ๆ โดยเฉพาะขั้น ตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ใช้ระยะเวลามากขึ้นไปอีกเช่นกัน

2.8 ความตรงต่อเวลาของผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ที่ พิมพ์วิทยานิพนธ์ถูกต้องรวดเร็ว และตรงเวลา เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการ ศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพิมพ์วิทยานิพนธ์จำ เป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม ต่าง ๆ อีกทั้ง ยังต้องใช้เวลาในการพิมพ์นาน ถ้าผู้ทำวิทยานิพนธ์พิมพ์ด้วยตนเองอาจเกิดความล่า ช้าและเป็นเหตุให้สำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดได้ ดังผลการวิจัย ของ นันทนา รัตนอาภา (2526) ที่พบว่า นิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการค้นคว้า รวบรวมคดีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเขียนวิทยานิพนธ์ และการพิมพ์วิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์นี้ จึงจำเป็นต้องให้ผู้อื่นพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้ ซึ่งอาจ เป็นผู้รับจ้างพิมพ์ หรือบุคคลที่รู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิ ยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) ที่พบว่า ในขั้นตอนการพิมพ์วิทยานิพนธ์ นิสิตส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าเอกชนเป็นผู้พิมพ์ให้ รองลงมาคือ คนภายนอกที่รู้จัก เป็นผู้พิมพ์ให้ ซึ่งการพิมพ์วิทยานิพนธ์ที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว และตรงเวลา จะช่วย ให้นิสิตใช้ขั้นตอนนี้น้อยลงไปได้ และมีโอกาสสำเร็จการศึกษาเร็วขึ้นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่พบว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5 - 6 ภาคการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ และปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์

1.1 ลักษณะการมาศึกษาต่อ

นิสิตควรลามาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือสำเร็จการศึกษาแล้วจึงกลับไปทำงาน หรือมาศึกษาและทำงานพิเศษเป็นครั้งคราวก็ได้ แต่ต้องทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษาก่อนจึงกลับไปทำงาน

จากลักษณะการลาดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัยควรร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการที่จะกำหนดให้ผู้ที่ลาศึกษาต่อทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จก่อนกลับไปทำงาน หรือหากหน่วยงานต้นสังกัดมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากร อาจให้ผู้ที่ลาศึกษาต่อกลับไปทำงานก่อนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ แต่ควรมีมาตรการบางประการ ในการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ เช่น ผ่านขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เสร็จเรียบร้อยก่อน หรือผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเสียก่อนจึงจะกลับไปทำงานได้ ซึ่งเงื่อนไขเช่นนี้จะช่วยให้ผู้ที่ลาศึกษาต่อมีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น

1.2 ความรู้ความสามารถของนิสิตในด้านต่าง ๆ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่พบว่า ความรู้ในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทักษะการเขียนภาษาไทย ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ดังนั้น

1.2.1 ในการคัดเลือกบุคคลที่จะศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตนั้น มหาวิทยาลัยควรคำนึงถึงความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งทักษะการเขียนภาษาไทยเป็นสำคัญ โดยจัดให้มีมาตรฐานการวัดความสามารถเหล่านี้ที่ค่อนข้างสูง เพื่อให้ได้บัณฑิตระดับมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถศึกษาได้สำเร็จภายใน 4 ภาคการศึกษา

1.2.3 ในการจัดหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตทุกหลักสูตร มหาวิทยาลัยควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรโดยเน้นความสำคัญทางด้านการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นวิชาบังคับ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับวิทยานิพนธ์ของตนเองได้ นอกจากนี้ยังทำให้บัณฑิตได้ทราบแนวทางในการทำวิจัย อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาทันตามกำหนดเวลาอีกทางหนึ่งด้วย

1.3 ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล

จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนก พบว่า ลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา

ดังนั้นในการเรียนการสอน อาจารย์ควรปลูกฝังลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัยให้เกิดขึ้นในตัวนิสิต อันได้แก่ ลักษณะนิสัยต่อไปนี้

- (1) มีความคิดอิสระ ริเริ่ม และสร้างสรรค์
- (2) มีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน
- (3) มีความมุ่งมั่นต้องการทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จโดยเร็ว
- (4) มีความละเอียด รอบคอบ ในการทำวิจัย
- (5) ใช้สารสนเทศเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ
- (6) ศึกษาค้นคว้าทดลองอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาตัวแปรทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้ คือ

- (1) มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายปัญหา
- (2) มีความอยากรู้อยากเห็นผลการวิจัยของตนเอง
- (3) มีระบบในการทำงาน
- (4) ซื่อสัตย์ มีใจเป็นกลาง ไม่อคติ
- (5) ช่างสังเกต
- (6) กล้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักเหตุผล
- (7) ไม่เชื่อในสิ่งใดง่าย ๆ
- (8) ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น

คุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตระดับมหาบัณฑิตที่ทำวิทยานิพนธ์เช่นกัน จะทำให้นิสิตพยายามที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้ผลการวิจัยออกมามีคุณภาพ แต่การมีคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เพียงองค์ประกอบเดียวยังไม่ช่วยให้นิสิตระดับมหาบัณฑิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ควรปลูกฝังคุณลักษณะด้านการบริหารเวลาให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตด้วย เพื่อให้นิสิตสามารถทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพที่เหมาะสมภายในเวลาที่จำกัดได้

1.4 อายุ

ในการคัดเลือกบุคคลที่จะศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาควรคัดเลือกบุคคลที่มีอายุ เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบในการทำวิทยานิพนธ์ มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้ เพื่อให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายใน 4 ภาคการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ภาษาเขียน เวลาในการให้คำปรึกษา การให้กำลังใจนิสิต และการมีอำนาจต่อรองกับคณะกรรมการสอบโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เป็นปัจจัยที่

ส่งเสริมให้ผลิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ซึ่งจะพบว่าคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ โดยทั่วไป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีอยู่แล้ว ขาดแต่เวลาในการให้คำปรึกษาและการให้กำลังใจนิสิตเท่านั้น

ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดให้อาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รับผิดชอบการสอนและงานในหน้าที่พิเศษอื่นให้น้อยลง และควรกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีนิสิตในความดูแลไม่เกินความสามารถ ทั้งนี้ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาให้คำแนะนำปรึกษา และเอาใจใส่นิสิตในความดูแลได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง

นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรคำนึงถึงการให้กำลังใจแก่นิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ด้วย เพื่อให้มีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่

2.2 ความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์และการบริหารเวลา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีการแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ โดยทำในทุกเวลาที่ว่างหรือจัดแบ่งเวลาเป็นช่วง ที่มีตารางการแบ่งเวลาในลักษณะ ก็มีการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง ข้อค้นพบนี้จึงเป็นแนวทางให้นิสิตที่ต้องสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษาได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ ยังพบว่าระยะเวลาในการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เป็นตัวแปรจำแนกที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา ดังนั้นแต่ละภาควิชาควรกำหนดระยะเวลาในขั้นตอนนี้ให้สั้นลง หรือตัดทอนขั้นตอนการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ออก เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่มีความซ้ำซ้อนกับขั้นตอนการขออนุมัติโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ และเป็นขั้นตอนที่สามารถปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ การรอผลการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ยังก่อให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ขั้นตอนอื่นด้วย ทำให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.3 งบประมาณ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษา ภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มีงบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์ไม่เพียงพอ มหาวิทยาลัยควรจัดหาหรือสนับสนุนด้านการเงิน โดยจัดสรรเงินทุนการศึกษาให้เพียงพอกับการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ ภายใน 4 ภาคการศึกษา

2.4 ผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษา ภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่มีผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตามขั้นตอนต่าง ๆ ข้อค้นพบนี้เป็นแนวทางให้นิสิตระดับมหาบัณฑิตได้วางแผนจัดหาผู้ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ไว้ก่อน เพื่อให้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้ภายใน 4 ภาคการศึกษา

2.5 แหล่งข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ปริมาณหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความเพียงพอและทันสมัย และระบบการค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ข้อค้นพบนี้เป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของห้องสมุด รวมทั้งควรมีการจัดอบรมวิธีการค้นคว้าข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้ผู้ใช้บริการทราบโดยทั่วถึงกัน และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ใช้กันอย่างทั่วถึงด้วย

2.6 ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า กลุ่มนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ภายใน 5 - 6 ภาคการศึกษา มักไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง ทำให้มี ปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้น ข้อค้นพบนี้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป เกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากยิ่งขึ้น

2.7 การใช้เวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า การใช้เวลาตรวจสอบเครื่องมือของผู้ทรงคุณวุฒิ นาน เป็นปัจจัยที่ทำให้นิสิตสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดได้ ข้อค้นพบนี้จึงเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป เกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการเตรียมเครื่องมือวิจัยเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบได้สะดวกและใช้เวลาน้อยที่สุด

2.8 ความตรงต่อเวลาของผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ที่พิมพ์วิทยานิพนธ์ถูกต้อง รวดเร็ว และตรงเวลา มีส่วนช่วยให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ได้เร็วขึ้นนั้น เป็นแนวทางให้นิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ได้คำนึงถึงการเลือกผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ โดยเลือกผู้พิมพ์ที่มีคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อช่วยให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ภายใน 4 ภาคการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ได้ผลสรุปเป็นแผนภูมิกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางให้ภาควิชา อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิต ได้นำไปปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ภายใน 4 ภาคการศึกษา